

Pradžia>Jūsų teisės>Atsakovai (baudžiamosios bylos)

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Swipe to change

anglų**Atsakovai (baudžiamosios bylos)**

Anglija ir Velsas

Atkreiptinas dėmesys, kad šios duomenų suvestinės taikomos tik Anglijai ir Velsui. Jei pageidaujate sužinoti apie savo teises kitose Jungtinės Karalystės dalyse, žiūrėkite atskiras duomenų suvestines Škotijai ir Šiaurės Airijai. Šiose duomenų suvestinėse paaiškinama, kas atsitinka, kai asmuo yra įtariamas arba kaltinamas padaręs nusikaltimą, dėl kurio pradėtas teisminis nagrinėjimas. Informacija apie nesunkius Kelių eismo taisyklių pažeidimus, už kuriuos paprastai skiriama bauda, pateikta 5 duomenų suvestinėje. Jei esate nukentėjęs nuo nusikaltimo, visą informaciją apie savo teises rasite čia.

Trumpas baudžiamojo proceso aprašas

Paprastai baudžiamojo proceso etapai būna šie:

Policija tiria, ar buvo įvykdytas nusikaltimas ir kas jį padarė. Ji renka įrodymus.

Nustačiusi įtariamąjį, policija, jei būtina, gali sulaikyti asmenį ir apklausti dėl nusikaltimo.

Jei policija mano, kad įtariamasis galėjo padaryti nusikaltimą, ji tariasi su **Karališkąja prokuratūra (angl. santr. CPS)** dėl to, ar jį apkaltinti, t. y. ar jam pareikšti oficialius kaltinimus, kurie bus nagrinėjami teisme.

Karališkoji prokuratūra sprendžia, kurie kaltinimai tinkami, ir pateikia įtariamajam oficialų dokumentą su kaltinimais.

Prieš prasidedant teismui, teismo apklausose aiškinamasi, ar kaltinamasis ketina pripažinti kaltę, ir patikrinama, ar byla parengta teismui.

Prokuroras pristato įrodymus teisme. Kaltinamasis taip pat gali pateikti įrodymus savo gynybai. Bylose dėl sunkių nusikaltimų sprendimą priima prisiekusieji, o bylose dėl nesunkių nusikaltimų – magistratų teismai.

Kai išklausomi visi įrodymai, magistratai arba prisiekusieji paskelbia nuosprendį.

Jei nustatoma kaltinamojo kaltė, teisėjas nustato bausmę.

Sprendimas gali būti apskųstas.

Išsamesnės informacijos apie šiuos proceso etapus ir savo teises rasite duomenų suvestinėse. Ši informacija nėra teisinė konsultacija, ji tik skirta susipažinti.

Europos Komisijos vaidmuo

Atkreipkite dėmesį, kad Europos Komisija neatlieka jokio vaidmens valstybių narių baudžiamajame procese, todėl ji jums niekuo negalėtų padėti.

Informacijos apie tai, kaip ir kur reikėtų paduoti skundą, rasite šiose duomenų suvestinėse.

Norėdami surasti reikiamą informaciją, spustelėkite toliau esančias nuorodas**1 – Kaip gauti teisinę pagalbą****2 – Mano teisės nusikaltimo tyrimo metu**

Ikiteisminis tyrimas ir sulaikymas

Apklausa ir kaltinimo pareiškimas

Teismo posėdžiai prieš teisminį nagrinėjimą

Bylos parengimas teisminiam nagrinėjimui

3 – Mano teisės teismo proceso metu**4 – Mano teisės teismo procesui pasibaigus**

Daugiau informacijos apie apeliacinių skundų nagrinėjimą

5 – Kelių eismo taisyklių pažeidimai**Susijusios nuorodos****Karališkoji prokuratūra****Liberty žmogaus teisių vadovas**

Paskutinis naujinimas: 01/12/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1 – Kaip gauti teisinę pagalbą

Gauti nepriklausomą teisinę pagalbą yra ypač svarbu, jei esate įtariamas arba kaltinamas padaręs nusikaltimą. Šioje duomenų suvestinėje sužinosite, kaip surasti advokatą ir kas padengs išlaidas advokatui.

Policijos nuovojoje

Jei esate apklausiamas policijos nuovojoje, turite teisę prašyti nemokamos teisinės pagalbos, net jei nesate sulaikytas. Galite paprašyti, kad policija susisiektų su jūsų pasirinkta teisinės pagalbos įstaiga arba su visą parą pasiekiamu budinčiu advokatu, kuris yra nepriklausomas nuo policijos. Kai kurių teisės pažeidimų atvejais nepriklausomi patarėjai gali konsultuoti telefonu. Sunkesnių pažeidimų atveju teisės patarėjas gali atvykti į policijos nuovadą su jumis.

Jei norite kito advokato, galite jį susirasti per [Teisės draugiją](#), [Advokatų tarybą](#), [Piliečių konsultavimo biurą](#) arba [Civilinės teisės konsultacijų tarnybą](#). Jei nesinaudosite teismo paskirto gynėjo paslaugomis, gali tekti sumokėti dalį išlaidų.

Jei prašote teisinės pagalbos, policija privalo palaukti, kol advokatas su jumis pasikalbės, ir tik tada gali jus apklausti. Jei iš pradžių atsisakote advokato, bet paskui apsigalvojate, galite bet kuriuo metu paprašyti advokato paslaugų – už jas mokėti nereikia.

Jei policija jūsų nesuėmė

Jei policija jūsų nesuėmė, bet esate kaltinamas padaręs nusikaltimą, turėtumėte kuo greičiau susisiekti su advokatu. Jei jokio advokato nepažįstate, galite jį susirasti per [Teisės draugiją](#), [Advokatų tarybą](#), [Piliečių konsultavimo biurą](#) arba [Civilinės teisės konsultacijų tarnybą](#). Atsižvelgiant į jūsų finansinę padėtį, jums gali būti teikiama nemokama teisinė pagalba. Advokatas jums apie tai praneš, tačiau turėsite pateikti informaciją apie savo pajamas (pvz., pateikti pažymą apie darbo užmokestį).

Nemokamas paslaugas teikia tik advokatai, dalyvaujantys [Teisinės pagalbos agentūros](#) programoje arba tuose miestuose, kur yra Privalomosios gynybos tarnyba. Apie advokatus, dalyvaujančius programoje, galima sužinoti susisiekus su [Civilinės teisės konsultacijų tarnyba](#).

Teisme

Jei jūsų byla perduota teismui, turite teisę būti atstovaujamas teisme. [Teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose](#) tarnyba užtikrina teisinę pagalbą ir atstovavimą teisiamesiems. Ar už tai reikės mokėti, priklausys nuo kaltinimų sunkumo ir jūsų finansinės padėties. Jei neturite advokato, iš karto atvykęs į teismą prašykite paskirti gynėją.

[Magistratų teisme](#), jei byla sudėtinga, teisinė pagalba ir atstovavimas yra nemokami; jei byla nėra sudėtinga, atsižvelgiant į bylos pobūdį, jūsų amžių ir pajamas, gali tekti atlyginti dalį išlaidų. Jei jums dar nėra 18 metų arba gaunate valstybės pašalpą, teisinis atstovavimas bus nemokamas. [Budintis gynėjas](#) arba teismo darbuotojas gali tai jums paaiškinti.

Jei jūsų byla nagrinėjama [Karūnos teisme](#), turite teisę gauti teisinę pagalbą ir būti atstovaujamas. Jei jūsų metinės namų ūkio disponuojamosios pajamos siekia ar viršija 37 500 svarų sterlingų, teisinė pagalba jums nepriklauso. Taip pat jums gali tekti apmokėti dalį teisinio atstovavimo išlaidų priklausomai nuo jūsų finansinės padėties; ši dalis apskaičiuojama pagal pajamas ir kapitalą.

Jei Karūnos teismas jus pripažįsta nekaltu, turite teisę reikalauti atlyginti visas jūsų išlaidas. Jei jūs pripažįstamas kaltu, jums gali tekti sumokėti dalį išlaidų.

Susijusios nuorodos

[Teisinės pagalbos agentūra](#)

[Teisės draugijos informacija](#)

[Piliečių konsultavimo biuro vadovai \(JK\)](#)

[Teisinė pagalba baudžiamosiose bylose](#)

[Bendroji advokatų taryba](#)

Paskutinis naujinimas: 01/12/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2 – Mano teisės ikiteisminio tyrimo metu iki baudžiamosios bylos perdavimo teismui

Šioje duomenų suvestinėje ir jos skyriuose paaiškinamas ikiteisminio tyrimo procesas, t. y. kas atsitinka pasibaigus tyrimui iki baudžiamosios bylos perdavimo teismui.

Kokie yra ikiteisminio tyrimo etapai?

Ikiteisminis tyrimas prasideda, kai policija įtaria, jog buvo įvykdytas nusikaltimas. Policijos pareigūnai vykdo tyrimą ir renka įrodymus. Sunkių nusikaltimų atveju policija, mananti, kad jau turi pakankamai įrodymų kaltinimams pareikšti, susisiečia su [Karališkąja prokuratūra](#) (angl. santr. CPS), kuri paprastai sprendžia, kurie kaltinimai pagrįsti. Karališkoji prokuratūra gali pareikalauti tolesnio tyrimo.

Jei policija nustato, kad esate įtariamasis, pirmasis etapas – tai sprendimas jus sulaikyti.

Po suėmimo apklausiai kitas etapas yra sprendimas pareikšti jums kaltinimus. Jei policija turi tęsti tyrimą ir nėra pagrindo jus laikyti suimtus, ji turi jus paleisti arba nepareikšusi kaltinimo, arba už užstatą įpareigodama vėliau atvykti į policijos nuovadą.

Jei vis dėlto esate kaltinimas įvykdęs nusikaltimą ir policija nusprendžia, kad turite būti suimtas, būsite pristatytas teismui, kuris sprendžia, ar jus paleisti už užstatą iki teismo proceso.

Jei vykdomas ikiteisminis tyrimas dėl jums pareikštų įtarimų teroristiniais nusikaltimais, jūsų teisės ir policijos įgaliojimai skiriasi nuo pirmiau aprašytųjų (žr. [2000 m. Terorizmo įstatymą](#), kuris šiose duomenų suvestinėse nenagrinėjamas).

Jei jums dar nesukako 18 metų, taikomos papildomos garantijos. Paprašykite advokato jas paaiškinti.

Jei norite sužinoti daugiau informacijos apie savo teises iki bylos perdavimo teismui, spustelėkite toliau pateiktas nuorodas:

[Tyrimas ir sulaikymas \(1\)](#)

[Apklausa ir kaltinimas \(2\)](#)

[Teismo posėdžiai iki teismo nagrinėjimo \(3\)](#)

[Bylos parengimas teismui nagrinėjimui \(4\)](#)

[Tyrimas ir sulaikymas \(1\)](#)

Ar policijos pareigūnai mane apklaus?

Jei esate įtariamasis įvykdęs nusikaltimą arba turima informacijos apie nusikaltimą, policijos pareigūnai jus apklaus.

Ar privalau vykti į policijos nuovadą?

Gatvėje ar kitoje viešojoje vietoje policijos pareigūnai gali jus [sustabdyti](#), atlikti asmens kratą ir užduoti tam tikrus klausimus. Jei jūsų klausia, pasakykite policijos pareigūnams savo pavardę ir adresą. Jei policijos pareigūnai įtaria jus įvykdžius nusikaltimą, jie gali paprašyti jus savanoriškai vykti į policijos nuovadą. Jie taip pat įgaloti jus sulaikyti ir pristatyti į policijos nuovadą prieš jūsų valią. Turite būti informuotas, kodėl taip su jumis elgiamasi.

Ar galiu laisvai išeiti iš policijos nuovados?

Jei esate policijos nuovadoje kaip įtariamasis arba galimas liudytojas, tačiau nesate sulaikytas, galite laisvai bet kuriuo metu išeiti.

Kas atsitiks, jei būsiu sulaikytas?

Jei policijos pareigūnai nori jus laikyti policijos nuovadoje, jie turi [jus sulaikyti](#). Turite būti informuotas, kodėl taip su jumis elgiamasi ir kodėl būtinas sulaikymas. Policijos pareigūnai gali atlikti asmens kratą, paimti pirštų antspaudus ir DNR mėginius bei atlikti kitokio pobūdžio [čia](#) aprašytą fizinę kratą.

Kas atsitiks, jei nemokėsiu kalbos?

Jei nesuprantate angliškai, policija turi skirti jums vertėją, kurio paslaugos yra nemokamos. Negalite būti apklausiamas, kol nėra vertėjo.

Ar galiu turėti advokatą?

Jei esate sulaikytas, turite teisę konsultuotis su advokatu. Jei neturite advokato, policija susisieks su teismo skiriamu gynėju. Žr. [1 duomenų suvestinę](#).

Kas atsitiks, jei man dar nesukako 17 metų arba reikalinga ypatinga apsauga?

Jei jums dar nesukako 17 metų arba reikalinga ypatinga apsauga, draudžiama jus apklausti, jeigu nedalyvauja tinkamas suaugęs asmuo. Policija išspręs šią klausimą.

Šis asmuo jums padės ir patars, kai bendrausite su policija. Šis asmuo nėra advokatas, todėl negali suteikti teisinės pagalbos. Tinkamas jums atstovaujantis suaugęs asmuo gali būti šeimos narys, draugas, savanoris arba socialinis ar sveikatos priežiūros darbuotojas.

Ar policijos pareigūnai gali atlikti asmens kratą?

Net jei nesate sulaikytas, policijos pareigūnai gali jus [sustabdyti ir atlikti jūsų kratą](#) arba jūsų automobilio kratą, tačiau tik tuo atveju, jei yra pagrįstas pagrindas įtarti jus įvykdžius vagystę arba turint draudžiamų daiktų, arba įvykdžius nusikalstamą veiką.

Ar policijos pareigūnai gali paimti mano pirštų antspaudus arba DNR?

Jei nesate sulaikytas, neprivalote duoti pirštų antspaudų ar kitų mėginių, o policijos pareigūnai negali jų paimti be jūsų sutikimo. Tačiau jei esate sulaikytas, policijos pareigūnai gali paimti [kraujo, seilių ar kitų kūno skysčių / audinių](#) mėginius ir be jūsų sutikimo.

Ar privalau dalyvauti parodyme atpažinti?

Jei jus sulaikė, policija gali jūsų paprašyti dalyvauti parodyme atpažinti. Jei atsisakysite dalyvauti, teisme tai gali būti panaudota prieš jus. Parodymą atpažinti paprastai sudaro tik vaizdo įrašo ar fotografijų rodymas nukentėjusiajam arba liudytojams. Teismo paskirtas gynėjas gali jus konsultuoti.

Ar gali policija atlikti mano automobilio ir patalpų kratą?

Jei policija jus sulaikė, vyresniojo pareigūno įgaliojimu gali būti atlikta jūsų automobilio ir patalpų krata bei paimti jums priklausantys daiktai, jei jie susiję su tyrimu.

Ar galiu susisiekti su draugu ar šeimos nariu?

Taip, galite jiems pranešti, kur esate.

Ar prireikus man bus suteikta gydytojo pagalba?

Prireikus turite teisę į medicinos pagalbą.

Ar galiu susisiekti su savo ambasada, jei esu iš kitos valstybės narės?

Taip. Ambasados atstovas atvyks į policijos nuovadą arba susisieks su jumis, jei jums reikalinga pagalba. Jei esate sulaikytas ar suimtas, policija privalo susisiekti su šių ES valstybių konsulinėmis tarnybomis: Austrijos, Belgijos, Bulgarijos, Čekijos, Danijos, Graikijos, Ispanijos, Italijos, Lenkijos, Prancūzijos, Rumunijos, Slovakijos, Švedijos, Vengrijos ir Vokietijos.

Kas atsitiks, jei būsiu sulaikytas pagal Europos arešto orderį?

Jei viena valstybė narė išduoda [Europos arešto orderį](#), galite būti sulaikytas kitoje valstybėje narėje ir po teisėjo apklausos išsiųstas į atitinkamą valstybę. Jei reikia, turite teisę turėti advokatą ir vertėją. Žr. [1 duomenų suvestinę](#).

Kada policija man pareišk kaltinimus?

Jei policija nuspręs, kad yra pakankamai įrodymų prieš jus, ji gali jums pareikšti kaltinamus įvykdžius nusikaltimą. Kaltinime bus nurodyta, kokį, policijos manymu, nusikaltimą esate įvykdęs. Jei jums buvo pareikšti kaltinimai, policijos pareigūnai negali jūsų toliau apklausti dėl šio nusikaltimo.

Kiek laiko po sulaikymo policija gali mane laikyti suimta?

Jei esate sulaikytas, policija gali jus laikyti policijos nuovadoje iki 24 valandų. Vyresnysis pareigūnas gali pratęsti šį laikotarpį iki 36 valandų, jei pagrįstai mano, kad tai būtina siekiant surinkti įrodymus, nusikaltimas yra sunkus ir tyrimas turi būti tinkamai atliktas. Praėjus šiam laikui, jums turi būti pareikšti kaltinimai įvykdžius nusikalstamą veiką arba jūs turite būti paleistas. Jei policija nori toliau jus laikyti, privalo gauti magistratų teismo leidimą. Teismas sulaikymo laikotarpį gali pratęsti ilgiausiai iki 96 valandų.

Skundai dėl policijos veiksmų

Jei manote, kad policija su jumis netinkamai elgėsi, galite pateikti skundą policijai arba [Nepriklausomai skundų dėl policijos veiksmų komisijai](#).

Apklausa ir kaltinimas (2)

Kada būsiu apklaustas?

Jei esate sulaikytas ir [laikomas policijos nuovadoje](#), atsakingasis pareigūnas turi įsitikinti, jog esate psichiškai ir fiziškai sveikas, kad būtų galima jus apklausti. Per 24 valandas bent 8 nepertraukiamas valandas neturite būti apklausiamas ir jums turi būti leidžiama ilsėtis. Apklauskos metu kas 2 valandas jums turi būti suteiktos 15 minučių poilsio pertraukėlės. Apklausoje paprastai turi teisę dalyvauti jūsų advokatas.

Ar privalau atsakyti į policijos klausimus?

Atsakyti į klausimus neprivaloma. Jei esate įtariamasis padaręs nusikaltimą, policijos pareigūnas turi jums oficialiai išaiškinti teises prieš apklausdamas. Jis informuoja jus, kad neprivalote atsakyti į klausimus, tačiau jei ką nors sakysite, tai bus teisme panaudota kaip įrodymas. Jums taip pat turi išaiškinti, kad jei nepasakysite ko nors, kuo vėliau norėsite remtis teisme, tai faktas, kurio nepaminėjote policijai, gali būti teisme panaudotas prieš jus.

Kaip vyksta policijos apklausa?

Policijos nuovadoje apklausos vyksta apklausų kabinete ir pokalbis visada įrašomas. Apie garso įrašymą jums turi būti paaiškinta prieš apklausą.

Kada policija man pareišk kaltinimą?

Jei policija mano, kad turi pakankamai įrodymų prieš jus, ji gali jums pareikšti kaltinimus įvykdžius nusikaltimą. Policija negali jūsų toliau apklausti dėl šio nusikaltimo. Vėlesniame proceso etape kaltinimai gali būti pakeisti.

Teismo posėdžiai iki teismo nagrinėjimo (3)

Kada pirmą kartą privalau dalyvauti teismo posėdyje?

Jei esate suimtas policijos, kitą dieną turite būti nuvestas į pirmąjį teismo posėdį. Paprastai pirmasis posėdis vyks magistratų teisme.

Ar turiu teisę į advokatą?

Teisme turite teisę į advokatą. Jei neturite advokato, jums atstovaus teisėjo paskirtas gynėjas. Žr. [1 duomenų suvestinę](#).

Ar man skirs vertėją, jei nemoku kalbos?

Jei nemokate anglų kalbos, viso teismo proceso metu jums bus nemokamai suteiktos vertėjo paslaugos.

Ar galiu būti paleistas į laisvę?

Jei esate suimtas, galite kreiptis į teismą, kad jus paleistų už užstatą. Jei leidžiama pateikti užstatą, nebūtinai būsite įpareigojimas kaip užstatą sumokėti tam tikrą sumą.

Paprastai užstatą jums bus leista pateikti, jei neturėsite teistumo ir teismas manys, kad nekeliate pavojaus visuomenei, nedarysite poveikio liudytojams ir reikiamu metu atvyksite į teismą. Užstatui gali būti taikomos tokios sąlygos kaip gyventi tam tikru adresu, atiduoti policijai pasą arba dėvėti elektroninį siųstuvą.

Jei teismas atmeta prašymą dėl užstato, iki teismo bus taikomas kardomasis kalinimas.

Ar galiu pateikti skundą dėl sprendimo mane kalinti iki teismo?

Taip. Klauskite advokatą patarimo.

Ar vėl privalėsiu pasirodyti teisme iki teismo proceso?

Taip. Advokatas jums patars.

Kiek laiko galiu būti kalinamas iki teismo proceso?

Jei esate kalinamas, jūsų teismas turi prasidėti [per tam tikrą nustatytą terminą](#).

Paprastai Karūnos teismas turi prasidėti ne vėliau kaip per 182 dienas nuo įkalinimo dienos. Jei neprasideda, galite prašyti, kad paleistų už užstatą. Kai tiriami nesunkūs nusikaltimai, teismas turi prasidėti per 56 dienas. Jei neprasideda, būsite paleistas už užstatą.

Bylos parengimas teismui nagrinėjimui (4)

Kas vyksta iki teismo proceso?

Iki teismo proceso [Karališkoji prokuratūra](#) (angl. santr. CPS) toliau tiria, ar kaltinimai pakankamai pateisina baudžiamąjį persekiojimą. Prokuroras pateiks jūsų advokatai įrodymus, kurie teisme bus naudojami prieš jus. Pavyzdžiui, jei liudytojai pateikė įrodymus, gausite jų raštiškus parodymus. Be to, kaltintojas turi jums atskleisti visą jums nepalankią ir palankią medžiagą. Prokuroras privalo nuolat tikrinti įrodymus ir atskleisti visą patikrintą medžiagą.

Esu iš kitos valstybės narės. Ar privalau fiziškai dalyvauti tyrime Anglijoje / Velse?

Jei nesate suimtas arba esate paleistas už užstatą, galite laisvai išvykti į savo valstybę. Tačiau jei prokuroras reikalauja, kad liktumėte Anglijoje ar Velse, kol vyksta tyrimas, jūsų gali nepaleisti už užstatą. Teismas gali jus paleisti už užstatą tik tada, jeigu liksite Anglijoje. Pažeisti šią sąlygą yra nusižengimas. Jei jus paleidžia už užstatą, privalote nurodyti adresą Jungtinėje Karalystėje, kuriuo galima su jumis susisiekti. Tai gali būti jūsų advokato adresas.

Jei grįžau į savo valstybę narę, ar turiu atvykti į Angliją / Velsą iki teismo proceso?

Greičiausiai. Kai kurių parengtinių posėdžių metu jūsų advokatas gali jūsų vardu paprašyti leisti jums nedalyvauti arba dalyvauti naudojant vaizdo nuotolinio perdavimo priemones.

Ar mano byla bus perduota teismui?

Jūsų byla nebūtinai bus perduota teismui. Prokuratūra gali nuspręsti nekelti bylos arba pasiūlyti taikyti [sąlyginį įspėjimą](#), su kuriuo dar gali būti skiriama bauda. Jei su tuo sutiksite, pripažinsite, kad įvykdėte nusikaltimą. Tai bus įrašyta jūsų duomenyse apie teistumą ir negalėsite pateikti skundo.

Kokius įrodymus rinko kaltintojai?

Policijos pareigūnai apklaus liudytojus, taip pat jie gali surinkti daiktinių ar teismo ekspertizės įrodymų. Pavyzdžiui, jie gali paimti dokumentus iš jūsų namų arba darbo vietos, atlikti automobilio kratą, paimti DNR mėginius (pvz.: plaukų, seilių ir kt.).

Ar galiu neleisti kaltintojams rinkti įrodymus?

Kartais policijos pareigūnai privalo gauti [kratos orderį](#), kurį galima ginčyti. Orderyje paprastai turi būti tiksliai nurodyta, kur ir kodėl galima vykdyti kratą. Jei policijos pareigūnai nesilaiko orderyje nurodytų reikalavimų, gali būti neleistas jų surinktus įrodymus pateikti teisme.

Ar bus pareikalauta informacijos apie mano teistumą?

Kaltintojas surinks informaciją apie jūsų teistumą, įskaitant teistumą už JK ribų.

Ar man pareikšti kaltinimai gali būti pakeisti prieš teismą?

Taip. Tai priklauso nuo to, kaip prokuroras įvertins įrodymus. Jūsų advokatas gali prašyti, kad kaltinimai būtų pakeisti.

Kokie bus padariniai, jei už tą patį nusikaltimą buvau teistas kitoje valstybėje narėje?

Jei valstybėje narėje buvo priimtas galutinis teismo sprendimas, tuomet dėl tų pačių faktų negalite būti teisiamas kitoje valstybėje narėje.

Ar galiu prisipažinti kaltu iki teismo proceso?

Jei norite iki teismo proceso prisipažinti įvykdęs nusikaltimą, kuriuo esate kaltinamas, paprastai galite tai padaryti. Jei prisipažinsite kaltu, jums bus paskirta daug švelnesnė bausmė, nei tuo atveju, jei kaltinimus neigsite. Jei nuspręsite prisipažinti padaręs nusikaltimą, negalėsite pateikti apeliacinio skundo ir jūsų teistumas bus pateikiamas duomenyse apie teistumą.

Susijusios nuorodos

[1996 m. Baudžiamojo proceso ir tyrimų įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[2003 m. Baudžiamosios teisenos įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1984 m. Policijos ir baudžiamųjų įrodymų įstatymas](#)

[Praktikos kodeksai](#)

[1976 m. Paleidimo už užstatą įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1985 m. Baudžiamojo persekiojimo už nusikalstamą veiką įstatymo 22 skyrius](#) (iš dalies pakeistas)

[2005 m. Sunkių organizuotų nusikaltimų ir policijos įstatymas](#)

[2000 m. Terorizmo įstatymas](#)

Paskutinis naujinimas: 01/12/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3 – Mano teisės teismo proceso metu

Kur vyks teismo procesas?

Visų baudžiamųjų bylų nagrinėjimas prasideda [magistratų teisme](#). Toliau galimi trys bylos nagrinėjimo būdai.

Tiriant nesunkius nusikaltimus, visas teismo procesas vyksta magistratų teisme ir jam vadovauja [trys neprofesionalūs magistratai](#) arba apylinkės teisėjas.

Tiriant sunkius nusikaltimus, teismo procesas gali vykti magistratų teisme arba [Karūnos teisme](#) ir jam vadovauja teisėjas bei 12 prisiekusiųjų.

Išklausę jums atstovaujančio advokato, kuris kreipsis jūsų vardu, magistratai arba apylinkės teisėjas nuspręs, kokio pobūdžio teismo procesas būtų tinkamiausias jūsų bylai nagrinėti. Jei bus tinkama, teismo procesas vyks magistratų teisme, jei ne arba jei jūs pareikalausite, teismo procesas persikels į

Karūnos teismą. Visi suaugusiųjų teismo procesai yra vieši.

Jei jums dar nesukako 18 metų, išskyrus atvejus, kai nusikaltimas yra labai sunkus, teismo procesas vyks [Nepilnamečių teisme](#) ir jam vadovaus teisėjas bei trys specialiai parengti magistratai. Visuomenės atstovai nebus įleidžiami.

Ar kaltinimas gali būti pakeistas teismo proceso metu?

Kaltinimas gali būti pakeistas parengtinio posėdžio metu, tačiau paprastai ne anksčiau, kol teismas pradės svarstyti įrodymus. Tiriant nesunkius nusikaltimus, kaltinimai turi būti pareikšti ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo nusikalstamos veikos padarymo. Galite prisipažinti kaltas dėl visų ar dalies jums pareikštų kaltinimų. Prokuroras gali priimti jūsų kaltės prisipažinimą dėl lengvesnio nusikaltimo nei tas, kuriuo buvote kaltinamas.

Ar turiu dalyvauti teismo procese?

Nepasirodyti teisme, kai būtina, yra nusikalstama veika. Be to, byla gali būti toliau nagrinėjama net ir jums nedalyvaujant. Tiriant nesunkius nusikaltimus, neretai kaltę galima pripažinti teismui paštu atsiųstame prisipažinime arba leisti, kad jums atstovautų advokatas ar teismas vyktų jums nedalyvaujant.

Paprastai bylos nagrinėjimas Karūnos teisme negali vykti jums nedalyvaujant. Tačiau jei trukdysite teismo procesui ar slėpsitės, bylos nagrinėjimas gali tęstis be jūsų. Neatvykimas į teismo procesą (be pateisinamos priežasties) yra nusikalstama veika.

Ar galiu dalyvauti naudojant vaizdo nuotolinio perdavimo priemones?

Paprastai tai nėra leidžiama, tačiau kai kurių posėdžių metu galite dalyvauti būdamas kalėjime arba policijos nuovadoje naudojant [vaizdo nuotolinio perdavimo priemones](#). Teisme dalyvauja magistratai arba teisėjas ir prokuroras. Jūsų teisinis konsultantas gali būti policijos nuovadoje arba teisme ir jus matyti bei jūsų klausyti naudojant vaizdo nuotolinio perdavimo priemones.

Ar man skirs vertėją, jei nesuprasiu, kas vyksta?

Jei nesuprantate anglų kalbos, teismas jums skirs vertėją.

Ar turėsiu advokatą?

Nebūtina, tačiau patartina, kad advokatas su jumis būtų teisme. Tam tikruose teismo procesuose advokato paslaugos yra privalomos, pavyzdžiui, išžaginimo bylose ar jeigu liudytojas yra nepilnametis.

Ar galiu pakeisti advokatą?

Taip, žr. [1 duomenų suvestinę](#).

Ar turėčiau duoti parodymus teisme?

Galite duoti parodymus teisme, tačiau negalite būti priverstas tai daryti. Jūsų advokatas patars, kaip jums elgtis. Atsisakyti duoti parodymus be pateisinamos priežasties jums gali būti nenaudinga, tačiau negalite būti nuteistas vien dėl to, kad teisme tylėsite.

Kokios yra mano teisės dėl man nepalankių įrodymų?

Jei sutiksite, įrodymai gali būti perskaityti ir apibendrinti. Jei ginčijate įrodymus, tuomet bus reikalaujama, kad parodymus teisme duotų liudytojas ir galėtumėte jo parodymus užginčyti, jį apklausdami. Jei prokuroras panaudoja dokumentus kaip įrodymą prieš jus, jis apie tai jūsų advokatą turi informuoti iki teismo. Jūsų advokatas gali užginčyti dokumento pateikimo faktą. Liudytoją, davusį prieš jus parodymus, gali apklausti jūsų advokatas siekdamas paneigti jo parodymus.

Ar galiu pateikti įrodymus savo naudai?

Taip. Įrodymai gali būti dokumentai arba daiktai. Be to, galite prašyti liudytojų liudyti jūsų naudai, o teisėjas gali jiems nurodyti atvykti į teismą. Jūsų advokatas ir prokuroras juos apklaus.

Ar bus atsižvelgta į informaciją apie mano teistumą?

Prieš teismo procesą prokuroras surinks informaciją apie jūsų teistumą. Ją gali sudaryti apkaltinamieji nuosprendžiai, priimti kitose šalyse. Tam tikrais atvejais informacija bus atskleista teismui, tačiau jūsų advokatas gali ginčyti informacijos atskleidimą. Net jei teismas atsižvelgs į duomenis apie jūsų teistumą, nebūsime nuteistas vien dėl savo ankstesnio teistumo.

Kaip baigiasi teismo procesas?

Kai bus pateikti visi įrodymai, bus priimtas sprendimas (nuosprendis), kuriuo būsime pripažintas kaltu arba nekaltu. Magistratų teisme nuosprendį priima magistratai. Karūnos teisme nuosprendį priima tik prisiekusieji. Jei priimamas išteisinamasis nuosprendis (jūs pripažįstamas nekaltu), bylos nagrinėjimas baigiamas. Jei nėra kitų kaltinimų, galite laisvai palikti teismą. Jei priimamas apkaltinamasis nuosprendis (jūs nuteisiamas), advokatai pateikia savo argumentus dėl bausmės. Bausmės skyrimui gali būti surengtas atskiras teismo posėdis.

Kokia bausmė man bus skirta?

Bausmė priklausys nuo nusikaltimo sunkumo. Teismas vadovausis [nacionalinėmis rekomendacijomis](#). Už kiekvieną nusikalstamą veiką yra nustatyta didžiausia bausmė; už kai kurias nusikalstamas veikas nustatyta ir mažiausia bausmė.

Daugiau informacijos apie galimas bausmes rasite [čia](#). Gali būti skiriamos tokios bausmės:

laisvės atėmimas. Neribotam arba nustatytam laikui. Teismas paaiškins, kiek priteisto laiko gali tecti praleisti kalėjime. Trumpesnės nei 12 mėnesių laisvės atėmimo bausmės vykdymas gali būti atidėtas (nustatant tam tikras sąlygas, atlikti viešuosius darbus). Laikotarpis, praleistas kalėjime laukiant teismo, bus įskaitomas į bausmės laiką;

viešieji darbai (jie skiriami su tam tikromis sąlygomis, pavyzdžiui, neatlygintinas darbas vietos bendruomenei);

bauda (pinigų suma);

kompensacija (nukentėjusiajam mokama suma);

deportavimas (grąžinimas į savo šalį, tik padarius sunkų nusikaltimą);

teisės atėmimas (pvz., vairuotojo pažymėjimo atėmimas).

Koks yra nukentėjusiojo vaidmuo teismo proceso metu?

Nukentėjusysis nėra proceso šalis, tačiau gali duoti parodymus jūsų teismo proceso metu. Spręsdamas dėl jūsų bausmės, teisėjas atsižvelgs į [nukentėjusiojo parodymus](#) dėl nusikaltimo pasekmių. Teisėjas negali priteisti iš jūsų žalos, tačiau gali priimti [nutartį dėl kompensacijos](#). Nukentėjusysis gali pareikšti jums privatų kaltinimą.

Susijusios nuorodos

[Kreipimasis į teismą](#)

[Teisminis nagrinėjimas](#)

[Dalyvavimas naudojant tiesioginio vaizdo nuotolinio perdavimo priemones](#)

[Bausmių rekomendacijos](#)

[Kalinių šeimų pagalbos linija](#)

[Gyvenimas kalėjime](#)

[1933 m. Vaikų ir jaunimo įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1980 m. Magistratų teismų įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1994 m. Baudžiamosios teisenos ir viešosios tvarkos įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1996 m. Baudžiamojo proceso ir tyrimų įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1998 m. Nusikaltimų ir viešosios tvarkos pažeidimų įstatymas](#) (pakeistas)

[2000 m. Baudžiamojo teismo įgaliojimų \(bausmių skyrimo\) įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[2003 m. Baudžiamosios teisenos įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[2007 m. JK sienų įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[2008 m. Baudžiamosios teisenos ir imigracijos įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[2009 m. Koronerių ir teisingumo įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

Paskutinis naujinimas: 01/12/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

4 – Mano teisės teismo procesui pasibaigus

Ar galiu pateikti skundą?

Jeigu esate nuteisiamas arba jums paskelbiamas nuosprendis [magistratų teisme](#), galite pateikti apeliacinį skundą teritorinę kompetenciją turinčiam [Karūnos teismui](#). Taip pat galite pateikti skundą Londono [administraciniam teismui](#), jei manote, kad magistratai neteisingai pritaikė įstatymus.

Jei esate nuteisiamas arba jums paskelbiamas nuosprendis Karūnos teisme, galite pateikti apeliacinį skundą tik tada, jei jums bus leista tai daryti, pvz., dėl to, kad teisėjas suklydo. Tokiu atveju galite skųstis Londono apeliaciniam teismui.

Kaip pateikti skundą?

Jei teismo procesas vyko magistratų teisme, apeliacinį skundą privalote pateikti ne vėliau kaip per 21 dieną nuo nuosprendžio paskelbimo dienos. Jei teismo procesas vyko Karūnos teisme, apeliacinį skundą privalote pateikti ne vėliau kaip per 28 dienas nuo nuosprendžio paskelbimo dienos. Jūsų advokatas patars, ar ir kaip galima pateikti skundą.

Kokie apeliacinio skundo pagrindai?

Turite teisę apskųsti bet kurį magistratų teismo sprendimą, tačiau privalote prieš tai užpildyti ir pateikti teismo išduotą formą.

Apeliacinis skundas dėl Karūnos teismo nuosprendžio pateikiamas laikantis tam tikrų formalumų. Pateikdami skundą, privalote išsamiai išdėstyti priežastis.

Galimi skundo pateikimo pagrindai:

teisėjas davė neteisingus nurodymus prisiekusiesiems;
teisminio nagrinėjimo metu buvo padaryta klaidų arba pažeidimų;
neteisingai buvo leista arba visai neleista pateikti įrodymų.

Galimi skundo dėl baudmės pateikimo pagrindai:

teisėjas padarė teisės klaidą;
bausmės vykdymo laikas per ilgas.

Kaip vyksta apeliacinis teismo posėdis?

Apeliacinį skundą dėl magistratų teismo sprendimo nagrinėja teisėjas ir du magistratai (kiti nei nagrinėję bylą teisme). Tai naujas posėdis, todėl gali būti pateikta naujų arba kitų įrodymų ar faktų. Jei skundas pateiktas tik dėl baudmės skyrimo, Karūnos teismas gali baudmę patvirtinti, sušvelninti arba sugriežtinti. Jei Administraciniame teisme ginčijate tai, kaip magistratai aiškino įstatymus, ir teismas priima sprendimą, kad magistratai suklydo, nuosprendis panaikinamas. Kai kuriomis aplinkybėmis byla gali būti grąžinta magistratų teismui pakartotiniam nagrinėjimui.

Apeliacinis skundas dėl apkaltinamojo Karūnos teismo nuosprendžio nagrinėjamas Apeliaciniame teisme. Jūsų advokatas ir prokuroras pateiks argumentus dėl apeliacinio skundo esmės. Teismas gali prašyti daugiau įrodymų. Paprastai negalima remtis įrodymais, kurie egzistavo teisminio nagrinėjimo metu, tačiau nusprendėte teisme jų nepanaudoti. Apeliacinio skundo nagrinėjimas yra viešas.

Jei nesate įkalintas, turite teisę dalyvauti nagrinėjant skundą. Jei esate įkalintas, taip pat turite teisę dalyvauti, išskyrus jei skundas susijęs tik su teisės klausimais. Teismas gali leisti jums dalyvauti naudojant vaizdo nuotolinio perdavimo priemones.

Kokie bus padariniai, jei pateiksiu skundą būdamas kalėjime?

Kai pateikiate skundą, galite prašyti paleisti iš kalėjimo iki tol, kol bus nagrinėjamas jūsų skundas, nors tokiomis aplinkybėmis retai kada paleidžiama. Jei leidžiama pateikti užstatą, gali būti nustatomos tam tikros vykdytinios sąlygos.

Po kiek laiko vyks skundo nagrinėjimas?

Jei esate suimtas, apeliacinis skundas dėl magistratų teismo paskirtos baudmės paprastai išnagrinėjamas greitai, kitais atvejais tai trunka 3–6 mėnesius. Kad Apeliaciniame teismui galėtumėte pateikti apeliacinį skundą dėl Karūnos teismo sprendimo, turite gauti vyresniojo teisėjo leidimą. Apeliaciniai skundai dėl apkaltinamojo nuosprendžio vidutiniškai nagrinėjami 8 mėnesius, o skundai dėl baudmės – 5 mėnesius. Bet kuriuo metu galite atsiimti skundą pranešdami raštu [Apeliaciniam baudžiamųjų bylų skyriui](#).

Kokie bus padariniai, jei apeliacinis skundas dėl apkaltinamojo nuosprendžio bus patenkintas arba atmestas?

Jei apeliacinis skundas bus patenkintas, teismas panaikins jūsų apkaltinamąjį nuosprendį ir jis bus pašalintas iš oficialaus duomenų registro. Kai kuriomis aplinkybėmis teismas gali panaikinti jūsų apkaltinamąjį nuosprendį, bet leisti prokurorui prieš jus pradėti naują teismo procesą.

Jei apeliacinis skundas bus atmestas, paprastai teismo nuosprendis nėra keičiamas, tačiau kai kuriais atvejais apeliacinis teismas gali pakeisti teismo nuosprendį nuteisdamas už lengvesnį nusikaltimą (paprastai tai nedaroma nagrinėjant skundus dėl magistratų teismo nuosprendžių).

Kokie bus padariniai, jei apeliacinis skundas dėl baudmės bus patenkintas arba atmestas?

Jei apeliacinis skundas bus patenkintas, teismas skirs naują baudmę. Jei apeliacinis skundas bus atmestas, teismas gali patvirtinti pirminę baudmę arba sugriežtinti baudmę.

Ar turiu teisę pateikti pakartotinį skundą aukštesniam / kitam teismui?

Jei pateikėte apeliacinį skundą dėl magistratų teismo nuosprendžio ir Karūnos teismas skundą atmetė, galite kreiptis į [Baudžiamųjų bylų peržiūros komisiją](#) (angl. santr. CCRC) prašydami, kad ji jūsų skundą grąžintų Apeliaciniam teismui. Taip būna retai.

Jei pateikėte apeliacinį skundą Administraciniam teismui arba Apeliaciniam teismui, dar turite galimybę pateikti skundą Jungtinės Karalystės [Aukščiausiam teismui](#), jei jūsų apeliaciniame skunde keliamas bendrojo intereso teisės klausimas.

Jei mano apeliacinis skundas bus patenkintas, ar gausiu kompensaciją?

Per dvejus metus galite kreiptis dėl kompensacijos, tam užpildykite [šią formą](#). Sprendimą priims valdžios institucijos. Advokatas galės paaiškinti, kaip [šią sistemą veikia](#).

Ar galima skųstis toliau, jei pirmasis skundas bus atmestas?

Išskirtiniais atvejais galėsite skųstis toliau, jei atsiras naujas skundo pagrindas. Jei norite pateikti naujų įrodymų, turite paaiškinti, kodėl jie nebuvo pateikti ir išklaudyti teismo proceso metu.

Ar yra kitų būdų pateikti skundą?

Galite kreiptis į [CCRC](#) prašydami ištirti, ar nevyko teismo klaida. Komisija gali perduoti jūsų bylą atitinkamam teismui. Jei perduos, jūsų byla bus išnagrinėta kaip įprastas apeliacinis skundas.

Esu iš kitos valstybės narės. Ar galiu būti išsiųstas pasibaigus teismo procesui?

Jei esate nuteistas ir nubaustas laisvės atėmimo bausme, kai išeisite į laisvę, jus gali priverstinai išsiųsti iš šalies. Jei nesate Didžiosios Britanijos pilietis ir jums skirta 12 mėnesių ar ilgesnė bausmė arba jei esate nuteistas už tam tikrus sunkius nusikaltimus, valdžios institucijos paprastai nurodys jus priverstinai išsiųsti baigiantis jūsų įkalinimui.

Kitais atvejais, kai galima bausmė yra laisvės atėmimas ir jei jums daugiau kaip 17 metų, teisėjas gali rekomenduoti jus priverstinai išsiųsti atlikus bausmę. Šiuo atveju nėra svarbu, ar jums skiriama laisvės atėmimo bausmė. Valdžios institucijos nuspręs, remdamosi teisėjo rekomendacija. Teisėjo rekomendacija yra nuosprendžio dalis, todėl ją taip pat galima apskųsti, kaip aprašyta pirmiau. Valdžios institucijos gali siekti, kad būtumėte priverstinai išsiųstas net ir be teismo rekomendacijos, jei tai reikalinga dėl „viešojo intereso“.

Jei esate kitos valstybės narės pilietis, galite būti priverstinai išsiųstas tik viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar sveikatos sumetimais. Pats teistumas už nusikaltimą nėra pagrindas priverstinai išsiųsti iš šalies. Dėl sprendimo jus priverstinai išsiųsti turite teisę pateikti apeliacinį skundą specializuotai institucijai.

Jei esu nuteistas, ar gali mane vėl teisti už tą patį nusikaltimą?

Jei Jungtinėje Karalystėje teismo nuosprendžiu esate nuteistas dėl nusikaltimo arba išteisintas, Anglijoje už tą patį nusikaltimą, išskyrus ypatingas aplinkybes, negalite būti teisiamas antrąkart. Ta pati taisyklė taikoma nuosprendžiui, paskelbtam po kitoje valstybėje narėje vykusio teismo proceso.

Informacija apie teistumą

Teistumas ir [įspėjimai](#) registruojami Policijos nacionalinėje duomenų bazėje (angl. sant. PNC) iki tol, kol jums sukaks 100 metų. Jei manote, kad informacija apie jūsų duomenis nėra tiksli, galite ją [ginčyti](#). Jūsų advokatas pasakys, kaip tai daryti. Galite prašyti tos vietovės, kur įvykdyta nusikalstama veika, policijos vyriausiojo konsteblio pataisyti arba pašalinti informaciją.

Pilnamečių įspėjimai ir nepilnamečių įspėjimai bei galutiniai perspėjimai laikomi teistumu.

Net ir atlikę bausmę, turite atskleisti savo teistumą ar įspėjimus, kai to reikalaujama (pvz., kreipdamiesi dėl darbo), kol jūsų teistumas [neišnyksta](#).

Teistumo trukmė priklauso nuo nusikaltimo rūšies ir bausmės.

Pranešimas apie fiksuoto dydžio baudą arba pranešimas apie baudą dėl viešosios tvarkos pažeidimo neregistruojami jūsų duomenyse apie teistumą.

Susijusios nuorodos

[Apeliacinis teismas](#)

[Apeliacinio proceso pradėjimo Apeliaciniame teisme vadovas](#)

[Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis teismas](#)

[Baudžiamųjų bylų peržiūros komisija](#)

[Informacijos apie teistumą biuras](#)

[Nusikaltėlių perauklėjimo programa](#)

[1968 m. Apeliacijos baudžiamosiose bylose įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1974 m. Nusikaltėlių perauklėjimo įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1976 m. Užstatų įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1980 m. Magistratų teismų įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1981 m. Aukštesniųjų teismų įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1995 m. Apeliacijos baudžiamosiose bylose įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1997 m. Policijos įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[1998 m. Žmogaus teisių įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[2006 m. Policijos ir teisingumo įstatymas](#) (iš dalies pakeistas)

[Europos žmogaus teisių konvencija](#)

Paskutinis naujinimas: 01/12/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([en](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

5 – Nesunkūs Kelių eismo taisyklių pažeidimai

Kaip nagrinėjami pažeidimai susiję su, pvz., transporto priemonių statymu?

Jei viešajame kelyje transporto priemonę pastatysite draudžiamoje vietoje, galite gauti transporto priemonės [statymo baudos kvitą](#). Už transporto priemonių statymo taisyklių laikymąsi atsako ir įvairiose vietose transporto priemonės statymo baudos kvitus išduoda įvairios organizacijos – vietos valdžios institucijos (savivaldybė), policija, privačios bendrovės arba įmonė [„Transport for London“](#). Dažniausiai transporto priemonių statymą stebi savivaldybės pasamdyti stovėjimo aikštelių prižiūrėtojai (*parking attendants*), išrašantys baudos kvitus (*Penalty Charge Notices*, PCN) pagal civilinę teisę. Eismo reguliuotojai (*traffic wardens*) yra policijos darbuotojai ir dirba ten, kur transporto priemonių statymo pažeidimai vis dar yra laikomi baudžiamąja veika. Jie išrašo fiksuoto dydžio baudos kvitus (*Fixed Penalty Notices*, FPNs) pagal baudžiamąją teisę.

Baudos kvitai paprastai paliekami ant priekinio transporto priemonės stiklo arba įteikiami transporto priemonės vairuotojui. Jie taip pat gali būti siunčiami paštu. Paprastai baudą už automobilio statymo pažeidimą turite sumokėti ne vėliau kaip per 28 dienas arba ją užginčyti; jei sumokėsite per nurodytą trumpiausią laiką, bauda gali būti sumažinta. Neformalų [skundą](#) galima pateikti raštu: šiuo etapu baudos už automobilio statymo pažeidimą nemokėkite, nes sumokėjus susigrąžinti mokesčių bus beveik neįmanoma.

Ratų blokavimas

[Tam tikromis aplinkybėmis](#) Anglijos ir Velso savivaldybių tarnybos gali nutempti transporto priemonę arba užblokuoti jos ratus. Jūsų transporto priemonės ratai gali būti blokuojami tik po 30 minučių, kai buvo išduotas baudos kvitas. Jei manote, kad jūsų automobilio ratai buvo užblokuoti nepagrįstai, galite pateikti skundą. Už ratų blokavimo įtaiso nuėmimą turėsite sumokėti tam tikrą mokesčių ir tik po to galėsite pateikti skundą. Jei pateiksite skundą, o savivaldybė į jūsų skundą neatsakys per 56 dienas nuo jo gavimo dienos, už transporto priemonės statymo pažeidimą išduotas baudos kvitas turės būti panaikintas, o mokesčiai už ratų blokavimo įtaiso nuėmimą grąžintas.

Ką daryti, jei užblokavo jūsų transporto priemonės ratus privačioje teritorijoje, patariama [čia](#).

Ar galiu pateikti skundą?

Jei savivaldybė atmeta jūsų laisvos formos skundą dėl baudos už transporto priemonės statymo pažeidimą, galite pateikti nustatytos formos skundą. Savivaldybė jus informuos, kaip tai padaryti. Jei savivaldybė jūsų skundą atmeta, gausite raginimą sumokėti (*Notice to Owner*, NTO), kuriame nurodoma sumokėti pirminį mokesčių. Jame taip pat informuojama, kaip toliau pateikti skundą nepriklausomiems arbitrams. Arbitražo dėl transporto priemonių statymo paslaugas teikia [PATAS](#) (Londone) ir [Eismo baudų tribunolas \(Traffic Penalty Tribunal\)](#) (visose likusiose Anglijos ir Velso dalyse).

Turite ne vėliau kaip per 28 dienas nuo tos dienos, kai įteikiamas raginimas sumokėti, sumokėti baudą už transporto priemonės statymo pažeidimą arba pateikti nustatytos formos skundą dėl baudos už automobilio statymą. Jei neatliekate nė vieno iš šių veiksmų, savivaldybė turi teisę padidinti baudą 50 procentų. Jei ir toliau nesumokėsite, savivaldybė gali pradėti oficialią civilinę procedūrą dėl baudos išieškojimo.

Fiksuoto dydžio baudos kvitus už neleistiną transporto priemonės statymą išduoda policijos pareigūnai arba eismo reguliuotojai. Jie laikomi baudžiamosios teisės priemonėmis. Vienintelė galimybė pateikti nustatytos formos skundą dėl fiksuoto dydžio baudos kvito už neleistiną transporto priemonės statymą – kreiptis dėl bylos nagrinėjimas teisme ir neprispazinti kaltu. Tačiau kai kurios policijos įstaigos leidžia pateikti laisvos formos skundą dėl baudos skyrimo už transporto priemonės statymo pažeidimą. Skunde galite raštu paaiškinti, kodėl, jūsų manymu, neturėtumėte mokėti baudos. Jei kompetentinga policijos įstaiga tokia galimybe numato, tai bus nurodyta fiksuoto dydžio baudos kvite.

Kaip nagrinėjami greičio viršijimo ir kiti pažeidimai?

Jei viršysite greitį ir jus sustabdys policija arba tai užfiksuos greičio matuoklis, policija gali:

pareikšti jums žodinį įspėjimą;

pasiūlyti išklaudyti kursus apie saugų greitį (už kuriuos turite sumokėti);

išduoti [fiksuoto dydžio baudos kvitą](#) (60 svarų sterlingų bauda) ir skirti tris baudos taškus. Tai dažniausias atvejis;

iškelti baudžiamąją bylą dėl greičio viršijimo. Tai reikš, kad turėsite stoti prieš teismą ir galite būti nubaustas bauda iki 1 000 svarų (iki 2 500 svarų sterlingų, jei greitį viršijote greitkelyje), jūsų vairuotojo pažymėjime gali būti įrašyta nuo trijų iki šešių baudos taškų ir gali būti atimta teisė vairuoti transporto priemonę.

Kas bus, jei esate sustabdomas kelyje?

Policija [turi įgaliojimus sustabdyti](#) bet kurį vairuotoją, ir vengimas sustoti jau yra pažeidimas. Kai jus sustabdo policija, galite būti paprašytas parodyti vairuotojo pažymėjimą, automobilio draudimo liudijimą ir registracijos dokumentą. Jei šių dokumentų neturite, ne vėliau kaip per 7 dienas turite juos pateikti policijos nuovadai.

Jei esate sustabdomas, nes padarėte Kelių eismo taisyklių pažeidimą, policija gali jums išduoti [fiksuoto dydžio baudos kvitą](#) arba [raginimą pašalinti transporto priemonės trūkumus](#).

Jei padarėte nesunkų Kelių eismo taisyklių pažeidimą, pavyzdžiui, buvote neužsisėgęs saugos diržo arba važiavote automobiliu, kurio vienas žibintas nedegė, policija gali jums išduoti fiksuoto dydžio baudos kvitą. Policija neturi įgaliojimų versti jus sumokėti baudą įvykio vietoje. Turite ne vėliau kaip per 28 dienas sumokėti fiksuoto dydžio baudą arba kreiptis dėl nagrinėjimo teisme, priešingu atveju jūsų bauda padidės 50 procentų. Jei per 28 dienas nesumokėsite baudos už pažeidimą, kurį užfiksavo automatinis greičio matuoklis, bus keliama baudžiamoji byla.

[Raginimas pašalinti transporto priemonės trūkumus](#) gali būti išduodamas, jei transporto priemonė turi gedimų, pavyzdžiui, neveikia vienas iš posūkio žibintų.

Policija gali patikrinti jus alkoholio matuokliu (prašys pūsti į alkoholio matuoklį), jei įtars, kad esate neblaivus. Jei nustatoma, kad esate neblaivus, policijos pareigūnai jus nuveš į policijos nuovadą, kur bus įformintas pažeidimas, o įrodymai (alkoholio matuoklio rezultatai) bus išsaugoti. Turite palikti automobilį, kol išsiblaivysite ir galėsite vairuoti, arba jūsų sutikimu vairuoti gali kitas vairuotojas. Jei alkoholio matuoklio parodymai rodo mažą girtumo laipsnį, galite atlikti kraujo tyrimą. Atsisakymas pasitikrinti alkoholio matuokliu yra pažeidimas. Dėl vairavimo išgėrus privaloma tvarka atimama teisė vairuoti.

Jei per 3-us metus jūsų vairuotojo pažymėjime bus įrašyta 12 baudos taškų, ne trumpiau kaip šešiams mėnesiams prarasite teisę vairuoti.

Policija įgaliota konfiskuoti transporto priemonę, jei jos naudojimas kelia pavojų visuomenei (gąsdina, trukdo ir trikdo kitus asmenis ir pan.).

Policija gali konfiskuoti transporto priemonę, jei vairuotojas neturi tinkamo vairuotojo pažymėjimo ar automobilio draudimo.

Už sunkius Kelių eismo taisyklių pažeidimus (pvz., mirties sukėlimą dėl pavojingo vairavimo) gali būti baudžiama laisvės atėmimu.

Ar tokie pažeidimai bus įtraukti į duomenis apie mano teistumą?

Duomenys apie teistumą saugomi [Informacijos apie teistumą biure](#). Nuteisimas teisme registruojamas duomenyse apie teistumą. Jei esate nubaudžiamas ne teisme, tai nebus registruojama duomenyse apie teistumą: taigi pranešimai apie fiksuoto dydžio baudas bus registruojami jūsų duomenyse apie teistumą tik tada, jei būsite nuteistas teisme.

Susijusios nuorodos

[Transporto priemonės statymo baudos kvitai ir jūsų teisės](#)

[Daugiau informacijos apie transporto priemonių statymą](#)

[Su eismu keliuose susiję policijos įgaliojimai](#)

[Baudos už greičio viršijimą ir jūsų teisės](#)

Paskutinis naujinimas: 01/12/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.